

Regioonide Komitee aasta arvamus teemal “Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile: aruanne ELi metsastrateegia rakendamise kohta”

(2006/C 115/19)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile: aruanne ELi metsastrateegia rakendamise kohta, KOM (2005) 84 lõplik;

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 17. märtsi 2005. aasta otsust konsulteerida antud küsimuses Regioonide Komiteega vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 esimesele lõigule;

võttes arvesse juhatuse 16. novembri 2004. aasta otsust, millega tehti säästva arengu komisjonile ülesandeks koostada arvamus nimetatud teemal;

võttes arvesse nõukogu 15. detsembri 1998. aasta määrust Euroopa Liidu metsastrateegia kohta;

võttes arvesse Regioonide Komitee 19. novembri 1997. aasta arvamust ELi metsade majandamise, kasutamise ja kaitsmise kohta (CdR 268/1997) ⁽¹⁾;

võttes arvesse Regioonide Komitee 18. novembri 1999. aasta arvamust Euroopa Komisjoni teatise kohta nõukogule, Euroopa Parlamendile, Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele teemal Euroopa Liidu metsastrateegia (CdR 184/199) ⁽²⁾;

võttes arvesse Regioonide Komitee 12. veebruari 2003. aasta arvamust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku kohta, mis puudutab metsade ja keskkonna vastastikuse mõju seiret ühenduses (*Forest Focus*) (CdR 345/2002) ⁽³⁾;

võttes arvesse Regioonide Komitee säästva arengu komisjonis 6. oktoobril 2005 vastu võetud arvamuse eelnõu (CdR 213/2005 rév. 1) (raportöör: hr Enrico Borghi, Vigogna linnavolikogu liige (IT/ALDE));

võttis 16.–17. novembrini 2005 toimunud 62. täiskogu istungil (17. novembrini istung) vastu järgmise arvamuse.

1. Regioonide Komitee märkused

— usub, et strateegiat tuleks “uues poliitilises kontekstis” ümber positsioneerida;

Regioonide Komitee

1.1 **avaldab rahulolu**, et komisjon on vastusena nõukogu 15. detsembri 1998. aasta määrusele koostanud metsastrateegia rakendamise hindamisaruande;

— on teinud ettepaneku säästva metsamajanduse tegevuskava väljatöötamiseks ja olemasolevate vahendite ülevaatamiseks, et parandada koostööd ja kooskõla erinevate metsandust mõjutavate sektoraalsete poliitikate vahel ning vaadata üle alalise metsakomitee roll;

1.2 **tervitab** siiralt asjaolu, et kõik ühenduse institutsioonid vaatavad praegu dokumenti üle, mis näitab kasvavat huvi metsandusteema vastu üha laiemates ringkondades;

1.4 **märgib**, et ELi asutamisleping ega uus põhiseaduse leping ei sätesta ühise metsapoliitika loomist ega nimeta puitu ühisturu toodete hulgas; see tähendab, et EL peab tuginema koordineerimisele ja keskkonnapoliitika vahenditele ning metsandusalgatustele (põllumajandusalaste määruste raames), kui komisjon ei otsusta kasutada oma õigust teha ettepanekut õigusaktide algatamiseks;

1.3 **märgib**, et komisjon

— ei ole teinud selgeid järeldusi strateegia tulemuste kohta;

— on kinnitanud strateegia põhimõtete ja võtmeelementide — säästva metsamajanduse, metsade multifunktsionaalse rolli ja seose riiklike metsaprogrammidega — jätkuvat aktuaalsust;

1.5 **võtab samas teadmiseks** komisjoni ettepaneku strateegia arendamise jätkamiseks vastavalt Lissaboni ja Göteborgi strateegiatele selleks, et luua Euroopa säästva metsamajanduse tegevuskava, sest komisjoni arvates on võimalik jõuda paremini vormindatud ja selgemate vahenditeni, mida erinevates liikmesriikides rakendatakse kiiremini kui käesoleval ajal;

⁽¹⁾ EÜT C 64, 27.2.1998, lk 25.

⁽²⁾ EÜT C 57, 29.2.2000, lk 96.

⁽³⁾ ELT C 128, 29.5.2003, lk 41.

1.6 **avaldab rahulolu** Euroopa strateegia globaalse arenguga seotud olemasolevate dokumentide ja lepingute põhjaliku loeteluga, kuid märgib, et subsidiaarsuse põhimõtte kehtib ka siinkohal. Seetõttu tuleb liikmesriikidel kas rahvusvahelised lepingud ratifitseerida või on vaja parandada koordineerivad tegevusi ühenduse organite vahel;

1.7 **arvab**, et sarnaselt veega on metsamaad ja metsad (nende kahe vaheline seos ei saa olla ilmsem) globaalse strateegilise tähtsusega ning peaksid kuuluma ühenduse poliitika alla, mitte moodustama paljude omavahel raskesti seostuvate osade kogumit, mida ei ole lihtne edendada ühe selgelt määratletud vahendina, eriti kui arvestada seost metsade vähenemise ja sellest tulenevate ülejutuste vahel;

Metsastrateegia aspektid

Regioonide Komitee

1.8 **leiab**, et ühenduse majandusarengu poliitika ei ole osutanud piisavat tähelepanu metsa- ja puidusektorile, sest vaatamata asjaolule, et need mõlemad valdkonnad on loonud töökohti ja hulgaliselt ettevõtteid, peetakse metsandust ebaoluliseks sektoriks;

1.9 **peab** vajalikuks, et Euroopas toodetav erineva kvaliteediga puidu, kaasa arvatud energia tootmiseks määratud istandustes toodetava puidu kasutus leiaks äramärkimist ühenduse pikaajalises strateegias. Puidu kasutamise edendamiseks tuleb arendada teabe- ja suhtlusprojekte, mis selgitaksid puidu tehnilisi omadusi ja uudseid kasutusviise eesmärgiga vahetada puidu vastu välja sellised materjalid, mille kogukulud, sealhulgas lõppladustamine pärast töö lõpetamist, muutuvad üha koormavamaks;

1.10 **on arvamusel**, et majanduse arengut puudutavate poliitiliste meetmete abil tuleks lisaks puidutoodetele toetada ka teisi metsandustooteid. Teatistes pööratakse tähelepanu vaid teatud toodetele (nt kork, vaigud, ravimtaimed, seemed ja marjad), samas ei mainita jahi- ja mesindussaadusi, piiniapähkmeid, kastaneid ning maitsetaimi;

1.11 **toetab** metsanduse sertifitseerimist, millest siseturul peab saama tootjate metsamaterjaliga kauplemise vahend, luues niiviisi võistlusmomendi, mis on tajutatav kasutajatele ja laiemale üldsusele. Sertifitseerimissüsteemid peaksid olema vabatahtlikud ja menetluskorra kujundajateks võiksid olla sertifitseerimisest huvitatud erinevad organisatsioonid. Riik tohiks nende tegevusse sekkuda vaid niisuguste määruste kehtestamisega, mis on vajalikud läbipaistvuse tagamiseks ja kuritahtliku teabe levitamise takistamiseks;

1.12 **peab** vajalikuks jätkata ja hoogustada tegevust, mille eesmärgiks on edendada madala väärtusega puidu, energia tootmiseks mõeldud istandustes kasvatatud puidu ning puidujäätmete kasutamist soojuse ja elektri tootmisel tootmiskoha läheduses mineraalkütuste asemel. Rakendada tuleb meetmeid puiduenergia turu edendamiseks;

1.13 **arvab**, et edasine tegevuskava peab toetama erinevaid metsandusorganisatsioone, mis on tegevad maaomandi ja puidu kasutamisega, kusjuures erilist tähelepanu tuleb osutada teatud puidutööstuse sektorite konsolideerimisele või pigem ümberstruktureerimisele; samal ajal tuleks edendada ning toetada metsaliite;

1.14 **võtab teadmiseks** ulatuslikuma informeerituse metsade ja metsamaade multifunktsionaalsest rollist, mis siiski enamikul juhtudel ei mõjuta kõnealuste piirkondade majandust ja kohalikke tulusid vastavalt oma potentsiaalile. Pigem peavad omanikud sageli seisma vastamisi ametivõimude kehtestatud kitsenduste ja piirangutega. Nimetatud probleem ei ole lahendatud ning ühtekuuluvuse ja maaeluarengu poliitika ei ole veel suutnud metsamajandust piisavalt edendada. Olukorra kas või osaliseks parandamiseks on vaja vastu võtta metsapoliitika ja maaelu arenguga seotud meetmed, mis sisalduvad komisjoni ettepanekus KOM(2004) 490 lõplik;

1.15 **arvab**, et Lissaboni ja Göteborgi eesmärgid — rohkem ja paremaid töökohti, suurem sotsiaalne ühtekuuluvus — tuleks tegevuskava koostamisel piisavalt arvesse võtta nii metsatööstustöötajate kui asjakohaste valdkondade osas;

1.16 **peab vajalikuks**, et tegevuskava toetaks ideed, mis näeb ette metsandusekspertide suurt osakaalu. Kõnealused eksperdid peaksid olema vilunud metsade haldamises ja kasutamises. Ekspertide kaasamine aitaks samuti kaasa metsatööstuse ning metsaomanike ja metsatööstuse osalejate/turupoolte ühenduste korraldamisele ja toetamisele. Lisaks peab kava seisma hea programmide ja algatuste eest, et kindlustada metsatööstuse töötajatele piisavalt võimalusi teha karjääri ja saada asjakohast väljaõpet;

1.17 **kinnitab**, et täpne teave ja teadmised asjaomastest valdkondadest peavad toetama säästvat metsamajandust, metsandust ja keskkonnavalaseid õigusakte, samuti programmide kujundamist ja rakendamist, et oleks tagatud täielik koostöö kohalike elanikega ja ühiskonna sotsiaalne ja kultuuriline areng;

1.18 **toetab** FLEGT-algatusi võitluses ebaseadusliku metsaraie vastu ja rahvusvaheliste lepingute järgimise tagamisel ning **kutsus** neid üles tegevust jätkama ja loodab, et algatused jõuavad täieliku õigusliku rakendamiseni;

1.19 **kutsub** ühenduse institutsioone **üles** esitama algatusi, et kaitsta Euroopa tootjaid ebaausa konkurentsi vastu, mille tekitavad neist piirkondadest pärinevad tooted, kus töölistele ja põliselanikele — kes on sageli jõhkra ekspluaterimise ohvrid — ei ole tagatud kaitse;

1.20 **kinnitab** oma toetust ELi keskkonnapoliitikale metsandusvaldkonnas ja tervitab asjaolu, et Euroopa kaitsealad laienevad pidevalt ja paranevad vahendid bioloogilise mitmekesisuse tagamiseks ja kõrbestumise vastu võitlemiseks;

1.21 **tervitab** asjaolu, et keskkonnapoliitika kujundab üha enam Euroopa ühiskonna keskkonnapärandit ja ühenduse meetmed on kaasa aidanud positiivse tulemuse saavutamisele;

1.22 **rõhutab**, et tegevuskava peab soodustama metsade ümberkujundamist multifunktsionaalsemateks, edendama bioloogilist mitmekesisust, aitama kaasa eristatava maastiku loomisele ja, mis veelgi tähtsam, kaitsma veevarusid ja õhu kvaliteeti. Igal juhul tuleb ellu viia Rio de Janeiro sätetatud säästva metsamajanduse põhimõtteid ning strateegilisi suuniseid, millele tuginedes saab metsi ja metsatööstust tervikuna kliimamuutustega kohandada;

1.23 **on mures** keskkonnakahju pärast, mis metsandustegevus ja lisategevused keskkonna seisukohast tundlikel aladel tekitada võivad. Erilist kaitset vajavad kõrgustike turbaalad;

1.24 **peab oluliseks** kaasata tegevuskavasse algatusi teadus- ja tehnoloogiauringute vallast, näiteks

— puidu ja teiste puitmaterjalide uudsed kasutusviisid, eelkõige ehituses;

— uudsed metsaseadmed ja -tehnoloogiad;

— metsamajandamine multifunktsionaalse saavutamise eesmärgil;

1.25 **arvab**, et teadusuuringute põletavaim küsimus on metsastamismeetodid, metsa taastamine metsastamise teel ja metsamajandus, mille eesmärgiks on tõhusate võimaluste leidmine süsiniku sidumiseks kesk- ja pikaajalises perspektiivis. Kõnealused uuringuvaldkonnad peavad leidma piisavat kajastamist seitsmendas raamprogrammis, võttes arvesse erinevaid keskkonnavalaseid ja kliimaatilisi tingimusi Euroopa eri piirkondades;

1.26 **loodab**, et tegevuskavaga pannakse alus üleeuroopalisele pikaajalisele algatusele, millega parandatakse üldsuse arusaama ühenduse metsade erinevatest aspektidest ja hüvedest. Eelkõige on tervitatavad laiemale avalikkusele, esmajoones noortele, suunatud teabekampaaniad, mille käigus korraldatakse väljasõite kaitsealadele ja metsatööstusettevõtetesse ning käitistesse, mis kasutavad toormaterjaliks puitu;

1.27 **rõhutab**, et tegevuskava peaks sisaldama täpseid juhi-seid metsamaade ja metsade kaitsmiseks tulekahjude, reostuse ja biotiliste tegurite eest ning esile tuleks tuua asjaolu, et metsad aitavad ära hoida maalihkeid, laviine ja üleujutusi;

1.27 **usub**, et liikmesriikide käsutuses peaks olema tõhus vahend maksude näol, mille abil saaks arendada ja edendada kohaseid metsapoliitika ettepanekuid ja juhiseid, eelkõige neid, mis puudutavad liitude moodustumist või millel on sotsiaalne või keskkonnavalane tähtsus. Tegevuskava võiks esitada teavet käimasolevate arengute kohta erinevates liikmesriikides ja edendada kontakte.

2. Regioonide Komitee soovitusel

Regioonide Komitee

2.1 **soovitab** uurida iga võimalust ühenduse metsastrateegia õigusliku aluse loomiseks, kuna teema on praegu tunnustatud globaalselt oluliseks;

2.2 **kutsub** kõiki ühenduse institutsioone **üles** tagama seda, et komisjoni ettepanek (kui seda ei muudeta) leiaks kiiret rakendamist ja et seejuures ei jääks tulevikukava liikmesriikide jaoks pelgalt projekti tasandile, vaid määratleks konkreetsed vastutused ja rakendamiseks vajalikud ressursid;

2.3 **usub**, et ELi kava tuleb vastu võtta teadmises, et riiklikud metsakavad koostatakse kindlas ajaraamistikus ja neisse võetakse üle ühenduse tegevuskavas väljas toodud sätteid;

2.4 **teeb ettepaneku**, et tegevuskava sisaldaks ettepanekuid metsatööstuse erinevate sektorite toetamiseks. Samuti peaks tegevuskava tagama soodustused, mis on mõeldud tööstuse kohaseks toimimiseks, väikest või mitte mingisugust majanduslikku kasu toovate metsade hooldamiseks, omaniku ja rentniku ühenduste loomiseks metsanduseksperptide juhendamisel, projektide, algatuste, sotsiaal-, keskkonna- ja metsakaitse teenuste arendamiseks ja jätkamiseks tingimusel, et need on hõlmatud piirkondlike ja kohalike omavalitsuste programmidega;

2.5 **kutsub** globaalselt teostatavate lepingute tagamiseks **üles** täielikule pühendumusele uue rahvusvahelise metsanduslepingu koostamisel, mis nõukogu 26. aprilli 2005. aasta järeldusi ellu viies kuuluks säästva majandamise seisukohalt rakendamisele ülemaailmselt;

2.6 **soovitab** veel kord, et metsanduse ja puitu kasutavate tööstusharude vahelistele suhetele, erinevate Euroopa puiduliikide turustamisele ja kogu metsatööstuse toetamisele tuleb anda prioriteet, mis omakorda nõuab maksimaalset koostööd komisjoni talituste vahel;

2.7 **nõuab** metsanduses toodetud taastuenergia kasutusvõimaluste parandamist ja edasiarendamist ning nende senisest suuremat integreerimist komisjoni taastuenergia tegevuskavva sellisel moel, et metsandussektori käitajad saaksid sellest konkreetset kasu;

2.8 **peab vajalikuks**, et kava hõlmaks metsamaadel ja metsades pakutavaid keskkonnavalaseid, turismi-, kultuurilisi ja sotsiaalteenuseid, mida saaks objektiivsete näitajate alusel hinnata, ning täpsustaks nende majandusliku hindamise kriteeriumeid eesmärgiga innustada omanikke ja majandajaid kõnealuseid teenuseid turul pakkuma. Kui sellist turgu ei ole, tuleb tegevuskavas ette näha meetod ja meetmed, mis edendavad üleminekut väljaarvestatud keskkonnatulult omaniku või majandaja kasumile;

2.9 **soovib**, et kava tagaks ametivõimude finantseeritud projektide rakendamise metsaomanike ja tootjaorganisatsioonide poolt, kui nad seda soovivad ja suudavad;

2.10 **peab oluliseks**, et kava sisaldaks liikmesriikidele ja ametivõimudele vajalikke võtmelemente olemasolevate õigusaktide läbivaatamiseks, sest kindlasti leidub kehtivates õigusaktides ühenduse eemärkide rakendamist takistavaid aspekte; samuti on vaja kõigil tasandil lihtsustada haldusmenetlust;

2.11 **toetab** komisjoni ettepanekut alalise metsakomitee rolli ülevaatamiseks, nii et see oleks võimeline osalema kava kujundamisel ja rakendamisel ning et sellel oleks autoriteeti suhetes liikmesriikidega;

2.12 **peab tähtsaks**, et metsandusküsimustega tegelevaid komisjoni haldusstruktuure ja personali tuleks tugevdada, et ELi tegevuskava oleks võimalik tõhusalt rakendada;

2.13 **teeb** komisjonile ja liikmesriikidele **ettepaneku** metsateadus- ja -tehnoloogia foorumi ellukutsumiseks, mis kaasaks ülikoolide, uurimiskeskuste ja metsanduseksperptide rühmade esindajaid, kes tuginedes oma ühendatud teadmistele ELi metsade olukorra, liikide ja võimalike probleemide kohta saaksid soovitada algatusi ja teadus- ja tehnoloogiauuringute programme. Foorumi töö koordineerija ja finantseerija oleks komisjon;

2.14 pidades silmas metsanduspoliitika strateegilist tähtsust ja võttes arvesse asjaolu, et metsandusvaldkond jääb piirkondlike ja kohalike omavalitsuste pädevusse, **palub**, et komisjon esitaks kõnealuse tegevuskava komiteele arvamuse avaldamiseks.

Brüssel, 17. november 2005.

Regioonide Komitee

president

Peter STRAUB